

SECAP tervezés módszertana, gyakorlati jelentősége és kapcsolata a klímastratégiákkal

Dr. Czira Tamás
klímavédelmi és fenntarthatósági szakértő

„Komárom-Esztergom megyei fenntartható energia és klíma akcióterv készítése projektnyitó rendezvény”

Komárom-Esztergom megye

2017. szeptember 28.

Megyeháza, Nagytanácsterem

2800 Tatabánya, Fő tér 4.

Éghajlati tervezés szerepe

Éghajlatpolitika 3 pillére

- ❖ Mitigáció
- ❖ Adaptáció
- ❖ Szemléletformálás

Klímastratégiák célja

- ❖ Éghajlatváltozás mérséklése
- ❖ Bekövetkezett károk kezelése
- ❖ Kibocsátások csökkentése
- ❖ Felkészülés a várható hatásokra
- ❖ Összhang megteremtése más fejlesztési dokumentumokkal

Települési szint jelentősége

Helyi alkalmazkodás a várható éghajlati hatásokhoz

- ❖ a helyben jelentkező hatások megismerése és lehetőség szerinti kiküszöbölése a legeredményesebb a települési szinten lehet;
- ❖ a szemléletformálási tevékenységek a legsikeresebbek (jó példák követhetők);
- ❖ a közösségi tervezés előnyei a leginkább kiaknázhatók;
- ❖ a helyi döntések meghozatalának és megvalósításának függvényében közvetlenül megvédhetők a helyi értékek, javítható az életminőség.

Települési klímastratégiák

Készítési szempontok

- ❖ ÜHG leltár elkészítése
- ❖ Alkalmazkodási helyzetértékelés, éghajlatváltozásból fakadó problémák és hatások
- ❖ Klíma- és energiatudatossági, szemléletformálási helyzetértékelés
- ❖ Veszélyeztetett helyi értékek felmérése
- ❖ SWOT analízis és problémafa készítése
- ❖ Célok meghatározása a 3 alappillér esetében
- ❖ Beavatkozások meghatározása, végrehajtás monitorozása

SECAP

Fenntartható energia és klíma akcióterv
a Polgármesterek Szövetségének
útmutatása és módszertana alapján

Célja

- ❖ Energetikai helyzet, energiafogyasztás felmérése
- ❖ Klímaváltozáshoz kötődő települési jelenségek feltárása
- ❖ Javaslatok az energiafelhasználás mérséklésére
- ❖ Javaslatok klímahatások elleni alkalmazkodáshoz
- ❖ Várható eredmények számszerűsítése
- ❖ Intézkedések meghatározása

SECAP tervezés lépései

Legyünk tisztában a hosszú távú stratégiával

**Polgármesterek Szövetségének kötelezettségvállalásaival
összeegyeztethető jövőkép:**

- ❖ 2030-ra 40%-os CO₂ kibocsátás csökkentés
- ❖ Éghajlatváltozással szembeni ellenálló képesség növelése
- ❖ A település kívánt jövőképeinek leírása képi megjelenítésekkel
- ❖ Megfontolt, konkrét, mérhető, elérhető, reális, időkorláthoz kötött célkitűzések

SECAP tervezés lépései

Építsünk a meglévő tevékenységekre

- ❖ Együttműködés az önkormányzaton belüli szervezeti egységek és szakemberek között
- ❖ Önkormányzati, regionális, nemzeti szakpolitikák, tervek, szabályok figyelembe vétele, amelyek hatással lehetnek az energiával és klímával kapcsolatos helyi ügyekre és folyamatokra
- ❖ Az érdekelt felek összehívása a lehetséges konfliktusok és összefüggések megbeszélése céljából (közösségi tervezés)

KLÍMABARÁT
TELEPÜLÉSEK SZÖVETSÉGE

SECAP tervezés lépései

Vonjuk be az állampolgárokat és a helyi érdekelt feleket

- ❖ A regionális „*Covenant koordinátorok és támogatók*” segítségével: energiával és klímaakciókkal kapcsolatos tanácsadás, technikai segítség az Akcióterv megtervezéséhez
- ❖ **Lakosság bevonása:** információs, kommunikációs, figyelemfelkeltő, ösztönzési, egyeztetési stratégiák

KLÍMABARÁT
TELEPÜLÉSEK SZÖVETSÉGE

SECAP tervezés lépései

Becsüljük meg és tervezzük meg a szükséges anyagi erőforrások allokációját

Anyagi erőforrás megteremtése:

- ❖ Önkormányzati finanszírozások
- ❖ Külső finanszírozások: európai, nemzeti, regionális, energetikai szolgáltató vállalatok (ESCO), köz-és magánjellegű együttműködések (PPP)

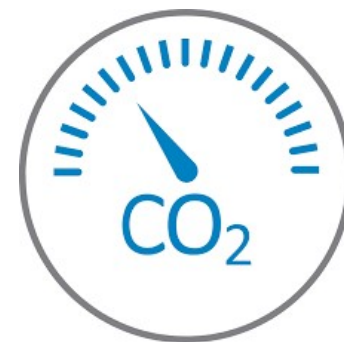
KLÍMABARÁT
TELEPÜLÉSEK SZÖVETSÉGE

SECAP tervezés lépései

Állítsunk össze egy „Alap kibocsátási készletet” (BEI)

Mindehhez Excel alapú kitöltési segédlet áll rendelkezésre

- ❖ Az energiafogyasztásból származó CO₂ mennyiségének számszerűsítése
- ❖ A CO₂ kibocsátás fő forrásainak meghatározása
- ❖ A CO₂ kibocsátás csökkentési lehetőségek feltárása

KLÍMABARÁT
TELEPÜLÉSEK SZÖVETSÉGE

SECAP tervezés lépései

Állítsunk össze egy Alap kibocsátási készletet (BEI)

Mindehhez Excel alapú kitöltési segédlet áll rendelkezésre

Energiafogyasztást és CO₂ kibocsátást meghatározó tényezők

- ❖ Gazdaság szerkezete
- ❖ Gazdasági tevékenység
- ❖ Népeség
- ❖ Népsűrűség
- ❖ A polgárok hozzáállása
- ❖ Épületállomány tulajdonságai
- ❖ Közlekedési módok használata és fejlettsége
- ❖ Éghajlat

KLÍMABARÁT
TELEPÜLÉSEK SZÖVETSÉGE

SECAP tervezés lépései

Állítsunk össze egy kockázat és veszélyeztetettség-értékelést (RVA)

- ❖ Jelenlegi éghajlati körülmények és a várható változások felmérése
- ❖ Klímaváltozás hatásainak mérséklésére, alkalmazkodásra irányuló erőfeszítésekkel kapcsolatos erősségek, gyengeségek, kockázatok és lehetőségek feltárása
- ❖ A veszélyeztetett változók, érzékenység, hatások, alkalmazkodási potenciál, alkalmazkodási képesség értékelése **mátrix struktúrában**

Az értékeléshez szükséges háttértudományok:

- ❖ Éghajlati és biofizikai tudomány
- ❖ Műszaki ismeretek
- ❖ Gazdaság- és társadalomtudomány

KLÍMABARÁT
TELEPÜLÉSEK SZÖVETSÉGE

Kockázat és veszélyeztetettség- értékelés -ALKALMAZKODÁS

Kockázatminősítési mátrix

Éghajlatváltozáshoz kapcsolódó veszély típusa	Kockázati szint	Intenzitás várható változása	Gyakoriság várható változása
Szélsőséges hő	!: Alacsony ↑: Növekedés !!: Mérsékelt ↓: Csökkenés !!!: Magas ↔: Nincs változás [?]: Nem ismert	: Jelenlegi >: Rövid lejáratú >>: Középtávú célok >>>: Hosszú távú [?]: Nem ismert	Szélsőséges hideg
Szélsőséges csapadék			Árvíz
Tengerszint megemelkedése			Aszályok
Viharok			Földcsuszamlások
Erdőtüzek			

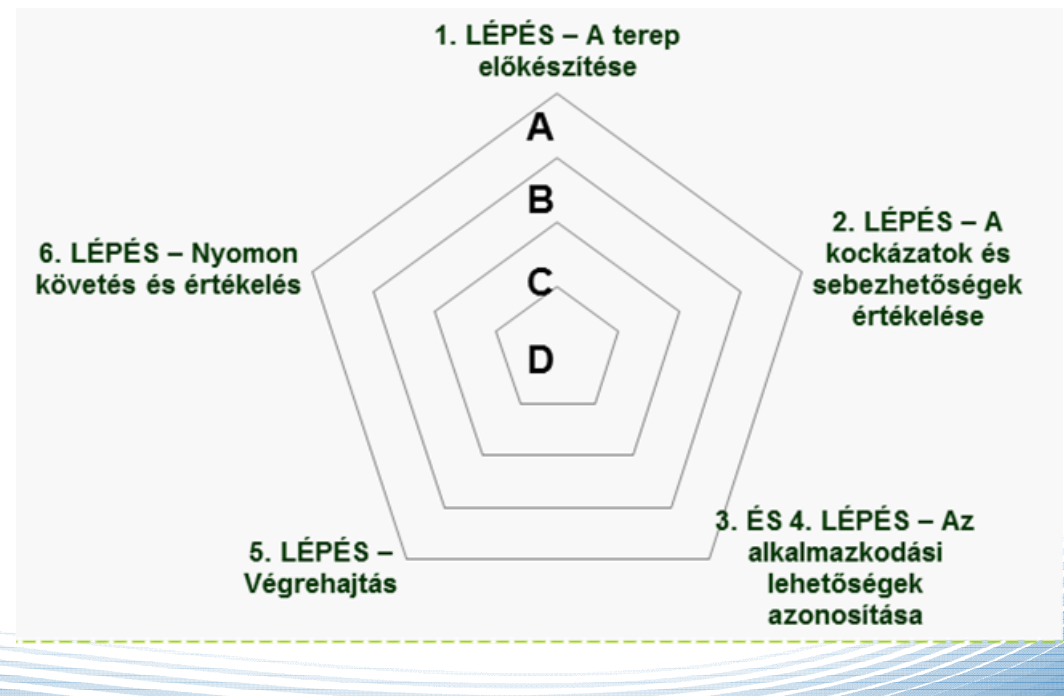
Hatásminősítési mátrix

Érintett szakpolitikai ágazat	Bekövetkezés valószínűsége	Hatás várható foka
Épületek	: harmadlagos !!: Mérsékelt !!!: Magas [?]: Nem ismert	: Jelenlegi >: Rövid lejáratú >>: Középtávú célok >>>: Hosszú távú [?]: Nem ismert
Közlekedés		
Energia		
Vízgazdálkodás		
Hulladékgazdálkodás		
A földhasználat tervezése		
Mezőgazdaság és erdészet		
Környezetvédelem és biológiai sokféleség		
Egészségügy		
Polgári védelem és veszélyhelyzetek kezelése		
Turizmus		

Intézkedések minősítése készültség alapján

Állapoti skála	Állapot	Indikatív készültségi szint
D	Meg nem kezdett vagy most kezdett	0–25 %
C	További lépések	25–50 %
B	Előretörés	50–75 %
A	Vezetés átvétele	75–100 %

Alkalmazkodási intézkedések tervezése, nyomon követése

SECAP dokumentáció

Alakítsuk ki az Akciótervet

- ❖ Meghatározza a 2020. évi és 2030. évi célkitűzések átfogó kereteit
- ❖ Az Akcióterv a csökkentést célzó „Alapkiadás készletre” (BEI) és az alkalmazkodásra irányuló „Kockázat és veszélyeztetettség-értékelésre” (BVA) épül
- ❖ Intézkedések meghatározása
- ❖ Kétévente megvalósítási jelentés készítése a végrehajtásról
- ❖ Akcióterv felülvizsgálata

Indikátorok meghatározása az alkalmazkodási intézkedésekhez

A mutatók típusa	Meghatározás	Minimális jelentéstételi követelmények
Folyamatalapú mutatók	Nyomon követik, hogy a helyi önkormányzat hol tart az alkalmazkodási folyamatban (önértékelési kérdések és az A-B-C-D skálarendszer révén).	Kötelező (az „Alkalmazkodási eredménytáblában”)
Sebezhetőségi mutatók	Információt nyújtanak a helyi önkormányzat éghajlatváltozással kapcsolatos hatásokkal szembeni sebezhetőségének szintjét illetően, ideértve a kockázati kitettséget és érzékenységet is.	Opcionális (azonban erősen ajánlott a „Kockázatok és sebezhetőségek” lapon jelentett fő sebezhetőségeket illetően)
Hatásmutatók	Útmutatást adnak a helyi önkormányzat által a területén mért hatásokról (pl. a környezetre, társadalomra és gazdaságra gyakorolt hatás).	Opcionális (azonban erősen ajánlott a „Kockázatok és sebezhetőségek” lapon jelentett fő hatásokat illetően)
Eredménymutatók	Mennyiségileg meghatározzák az alkalmazkodási intézkedések teljesítésében elért előrehaladást és eredményt (pl. csökkentett sebezhetőség / fokozott ellenálló képesség) a különböző ágazatokban.	Opcionális (de legalábbis az 1-es erősen javasolt az „Intézkedés” lapon jelentett „Kulcsfontosságú intézkedésként”)

SECAP benyújtása és pályázati lehetőségek

SECAP

- ❖ Helyi képviselőtestület jóváhagyása után a SECAP feltöltése magyarul vagy angolul a „Saját Covenant” oldalon
- ❖ SECAP űrlap kitöltése angol nyelven (BEI és RVA eredmények összegzése, SECAP terv alkotóelemei)
- ❖ Kétévente jelentés készítése az Akcióterv megvalósításáról
- ❖ Pályázati kiírás:
TOP-3.2.1-16 – Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése

Klímastratégia

- ❖ Önkormányzati képviselő testület elfogadása szükséges
- ❖ Pályázati kiírás:
KEHOP-1.2.1. – Helyi klímastratégiák kidolgozása, valamint a klímatudatosságot erősítő szemléletformálás (kiírás alatt)

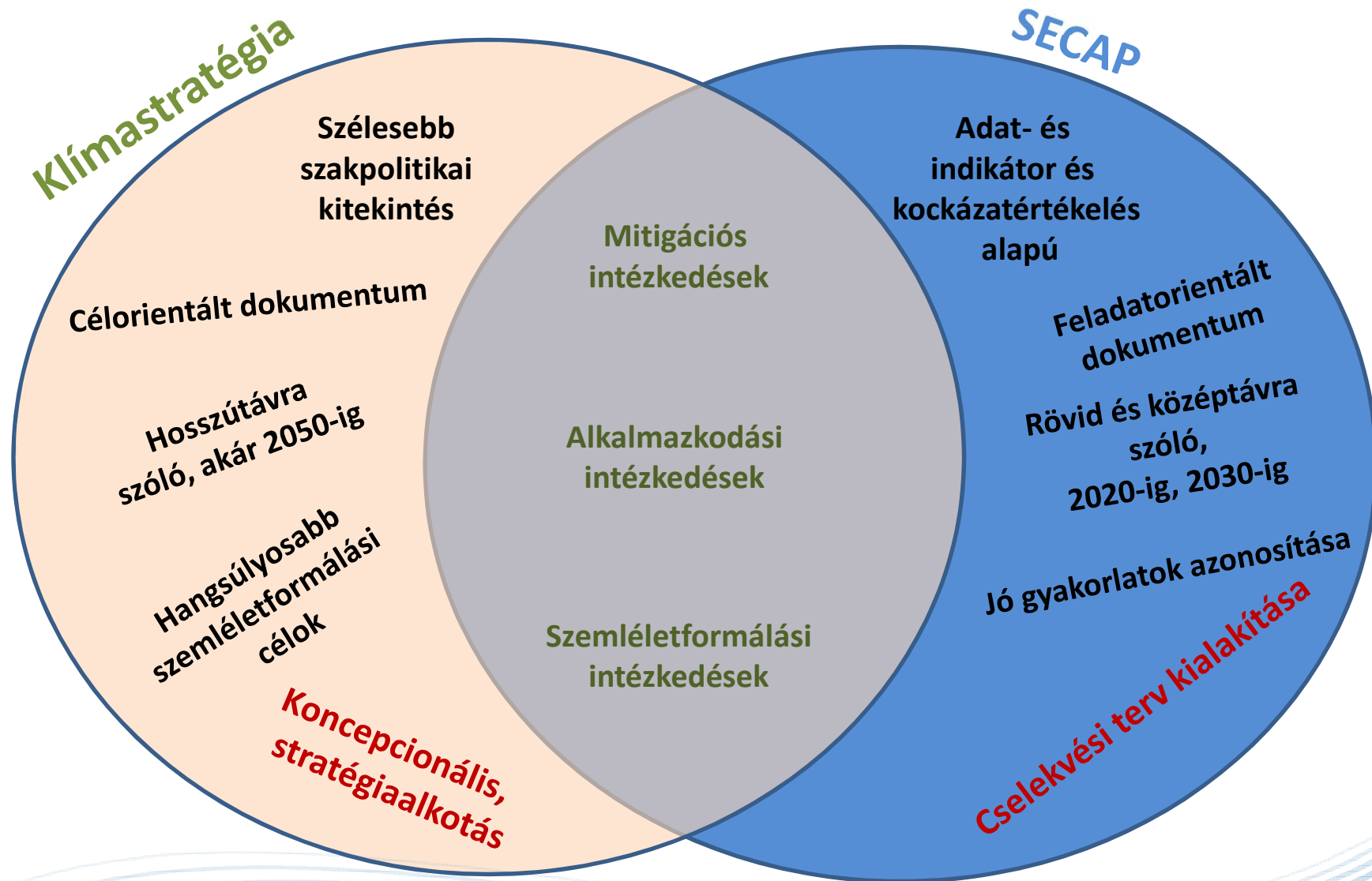
A két pályázat nem zárja ki egymást!

KLÍMABARÁT
TELEPÜLÉSEK SZÖVETSÉGE

A klímastratégia és a SECAP kapcsolata

Köszönöm a figyelmet!
tamas.czira@klimabarat.hu
cziratom@gmail.com